Jukka Kiviniemi
puheenjohtaja
Suomen Autokoululiitto ry
11.5.2022

Suomen vaikuttaminen ajokorttidirektiivin tarkistamiseen
– Suomen Autokoululiitto ry:n asiantuntijalausunto asiassa

Suomen Autokoululiitto ry:n mielestä on kannatettavaa, että ajokorttidirektiiviä tarkistetaan. Tarkistamisen yhteydessä on erityisesti kiinnitettävä huomiota nuorten liikenneturvallisuuden parantamiseen. Viime vuosien aikana Suomessa tapahtunut selkeä, juuri nuoriin kuljettajiin kohdistuva liikenneturvallisuuden merkittävä heikentyminen on erittäin huolestuttavaa. Nuorten itsenäinen liikkuminen tulee mahdollistaa liikenneturvallisuus vahvasti huomioiden.

Autokoululiitto kannattaa Suomen ehdotetusta kannasta poiketen ajokorttidirektiivin soveltamisalan laajentamista kuljettajaopetusta ja koeaikoja koskeviin sääntöihin. Kuljettajaopetusta ja koeaikoja koskevilla yhteisillä säännöillä parannettaisiin uusien kuljettajien ajokäyttäytymistä ja riskitietoisuutta. Monessa EU:n jäsenvaltiossa on vahva ammattimainen kuljettajakoulutusopetusmalli käytössä. EU-maiden lisäksi myös esimerkiksi Norjassa toteutettava monivaiheinen kuljettajakoulutus on tuottanut hyviä tuloksia, erityisesti nuorten kohdalla. Suomessa toteutettu ajokorttilain muutos 1.7.2018 alkaen vähensi pakollisten teoria- ja ajotuntien määrää radikaalisti. Tällä lakimuutoksella mentiin selvästi eri suuntaan kuin Euroopassa keskimäärin. Jos ajokorttidirektiivin soveltamisala laajennettaisiin kuljettajaopetusta ja koeaikoja koskeviin sääntöihin, kuten julkisessa kuulemisessa tuotiin esiin, saataisiin koko EU:n alueelle yhtenäinen, kattava kuljettajakoulutus, joka lisäisi liikenneturvallisuutta Suomessa merkittävästi.

Autokoululiitto kannattaa eritysehto 78:n poistamista. Autokoululiitto muistuttaa lisäksi, että erityisehto voitaisiin poistaa kansallisella päätöksellä jo ennen ajokorttidirektiivin voimaantuloa.

Autokoululiitto kannattaa EU:n digitaalisen ajokortin käyttöönottoa. Digitaalisen ajokortin avulla jokainen Euroopan unionissa asuva henkilö voisi todistaa ajo-oikeutensa sähköisessä muodossa.

Autokoululiitto kannattaa edelleen myös EU:n ulkopuolisissa maissa myönnettyjen ajokorttien vaihtoa koskevia yhteisiä sääntöjä, jotka täydentäisivät nykyisiä kansallisia sääntöjä. EU:n yhtenäisillä säännöillä pystytään estämään mahdollisia väärinkäytöksiä tehokkaasti.

Autokoululiiton mielestä mahdollisuus peruuttaa ajo-oikeus toisessa EU-maassa tehtyjen liikennerikkomusten perusteella on kannatettava ehdotus ja sen pitäisi olla toteutettavissa nykyajan digitaalisten tietojärjestelmien avulla suhteellisen vaivattomasti.

Autokoululiitto ei lähtökohtaisesti kannata B-luokan ajokortin saamisen vähimmäisikärajan alentamista millään alueilla (syrjäiset alueet mukaan lukien). Monissa tutkimuksissa todetaan 17-vuotiaiden nuorten olevan aikuiseksi kehittymisessään sellaisessa vaiheessa, jossa vastuullisen ja turvallisen toiminnan taidot eivät ole vielä riittävällä tasolla. Nuorten liikkumistarpeet tulee pystyä turvaamaan muilla keinoilla.

Autokoululiitto kannattaa kuorma-autokortin alaikärajan palauttamista 18 ikävuoteen sekä perustason ammattipätevyyskoulutusmäärän alentamista. Tämä toisi lisää kuljettajia kuljetusalalle ja lisäisi sitä kautta nuorten työllisyyttä.

Autokoululiitto kannattaa myös D-luokan ajo-oikeuden alaikärajan alentamista 18 vuoteen ammattikuljettajilla. Kyseisellä toimenpiteellä pystytään osaltaan vastaamaan vallitsevaan kuljettajapulaan.

Autokoululiitto ei pidä kannatettavana luopumista vaatimuksesta, jonka mukaan CE-, C1E-, DE- tai D1E-luokan ajokortin saanti edellyttää C-, C1-, D- tai D1-luokan ajo-oikeutta. Raskaan kaluston ajokorttiluokissa on perusteltua, että ensin suoritetaan vetoauton ajo-oikeus ja sen jälkeen, kun henkilö on hankkinut riittävästi ajokokemusta vetoautolla, voi hän suorittaa perävaunun ajo-oikeuden.

Autokoululiitto kannattaa niin sanottujen älykkään liikkumisen välineiden (esimerkiksi sähköpotkulaudat), joiden suurin sallittu nopeus on 25-45 km/h, sisällyttämistä AM-luokkaan. Tällä ratkaisulla pystytään vähentämään onnettomuusriskiä ja onnettomuuksia merkittävästi.

Autokoululiitto pitää digitaalisten välineiden (esimerkiksi simulaattorit) käyttöä koulutuksessa kannatettavana, koulutusta täydentävänä osana. Simulaattoreiden käytöstä on Suomessa jo usean vuoden kokemus. Simulaattorit sopivat erinomaisesti kuljettajaopetuksen osaksi, mutta ne eivät kuitenkaan sovellu korvaamaan ajotunteja oikealla ajoneuvolla, aidossa liikenteessä. Käytännön kokeiden osalta simulaattoreilla voidaan saada hyötyä teoriakokeessa. Simulaattoreiden käyttö ajokokeessa on Autokoululiiton mielestä kuitenkin poissuljettu vaihtoehto, sillä simulaattoreilla ei pystytä mittaamaan läheskään kaikkia niitä asioita, joita oikealla ajoneuvolla suoritetussa ajokokeessa mitataan.

Suomen Autokoululiitto ry antaa mielellään lisätietoja ja täydennyksiä edellä esittämiinsä asiantuntijanäkemyksiin.